

Ikki hissini hørd orð, ið landsstýrismaðurin í almannamálum, Jóannes Eidesgaard nýtir um sjúkráhússtjóran í bløðunum næstseinstasta leygardag. Hann sigur, at sjúkráhússtjórin má víkja sessin, um hann »kemur í konflikt við sín arbeiðssetning«. Og tað heldur Jóannes Eidesgaard at hann kemur, tá hann soleiðis »leggur seg út í politiskt kjak um okkara sjúkráhússverk«.

Sjálvandi duga vit at siggja vandan í, at embætismenn fara at reka politikk. Men - álvarast, vit kunnu ikki nokta teimum at úttala seg, bara tí at teirra meining ikki hóskar til krammið hjá ávisum politikarum.

Tað sum ósir landsstýrismaðurin er, at sjúkráhússtjórin torir at nevna møguleikan at niðurlægja smærri sjúkráhúsin. Hetta er mál vil landsstýrismaðurin ikki viðgera, og letur heldur ikki ta »óheftu kannningina«, ið setast skal í verk, viðgera henda møguleika.

Sum ketta úr hvaldattor

Nú eru vit ikki von við, at landsins embætismenn soleiðis leggja seg út í alment kjak. Fólk hava tí kanska hildið, at gott samsvor hevur verið imillum almennu umsitingina og politiska arbeiðið í landsstýri og á tingi. Tá kemur onkur av hesum embætismönnum - umenn nakad seint, við onkrum nepsi til politikararnar. Ein teirra er fyrrverandi gjaldstovustjórin, Heri Mohr. Hann hevur fleiri ferðir í bløðunum víst á, hvussu skilaleyst politikarar hava tíkrið avgerðir. Men tveir er hann ov seinur á sjóvarfallinum.

Hann kemur við tí nú, eftir at hann er pensjoneraður og eftir at vanlig fólk hava fatað, hvussu skilaleyst mangan hevur verið atborði. Hesum atfinningum átti hann at komið við beinanvegin - tí tað eru slíkum tænaðsmönnum vit hava brúk fyri, monnum, sum tora at siga sína meining, tala at óregluglugu viðurskiftum og sum ikki bert eru »ja-og-ammenn-sigara« hjá politikarum.

Vit upplivdu eisini herfyri at stjórin á fiskirannsóknarstovuni skuldi standa skularætt fyri fiskivinnuendinini, tí hann hevði sagt sína meining um sambandið millum reiðarar í fiskivinnuend loðtingsins og fiskivinnu-politikk nevndarinnar.

Pengarnir verða færri og færri

Sjálvtur haldi eg tað vera alt ov framlígt av lands-

Sjúkrahússverkið og lokalpolitikur

- Sjúkrahúsviðurskiptini er eitt tað eymasta politiska málið í Føroyum. Politikarar úr Klaksvík og Suðuroy hava gingið hond í hond fyri at leska hvønn annan. Nú tørvar okkum eina sakliga viðgerð - tí tað er ikki »politiski viljin«, ið valdar, men heldur tilvildin og tann ávirkan, ið tann einstaki tingmaðurin hevur í øllum flokkum og samgongum í Føroyum.

Taka vit okkum ikki um reiggj nú, koma aðrir at gera tað, skrivur Eiríkur Lindenskov m. a.:

stýrismanninum soleiðis at hóta ein tænaðsmann, sum kemur við øðrum sjónarmiðum - sjónarmiðum, sum ikki hóva landsstýrismanninum og sum kunnu koma hansara politiska baklandi illa við.

Nú vita vit væl, at ikki ber til bert at spara okkum út kreppuni, men eitt er púra greitt - og tað eiga javnaðarpolitikarar eisini at fata - at í framtíðini verða færri og færri pengar at reka alt tað almenna virksemið fyri. Tað ber ikki til soleiðis at fjala seg fyri veruleikanum, hóast hann er ikki tespilgur - truplar avgerðir skulu takast og vit kunnu jú tað sama leypa í tað, sum at krúpa í tað!

Sjúkrahús fyrri sjúklingar

Javnaðarflokkurin eigur tí at stinga út í kortið ein heilsupolitikk, sum greitt sigur hvat vit vilja við heilsuverkinum, hvussu tað skal skipast, hvar og nær útbýggjast skal. Tað er als eingin meining í at brúka hetta mál til lokalt atkvøðufiskar. Allir politikarar mugu gera sær greitt, at sjúkráhúsin eru fyrst og fremst fyrri sjúklingarnar - ikki til læknar og onnur starvsfólk. Tað ræður um at leggja virksemið soleiðis til rættis, at

tað best gagnar øllum landsins íbúgvum. Sjúkráhúsin skulu ikki brúkast til arbeiðsskapandi tiltøk.

Taktikkur heldur enn logikkur

Men tað er júst tað tú kanst misteinkja summar politikarar fyri at vilja. Eitt nú segði Jógvn við Keldu herfyri í sjónvarpinum meira ella minni beinleiðis, at tað snúði seg um arbeiðspláss á sjúkráhusinum. Hann legði eftir sínum egnu floksfeløgum, Bjarna Djurholm og Birgiri Danielsen fyri at vilja taka grundarlagið undan Klaksvíkini. Hetta sigur nóg so nógv um, hvat summir lokalpolitikarar vilja brúka heilsuverkið til!

Men júst sjúkráhúsviðurskiptini eru eitt tað eymasta politiska málið í Føroyum. Politikarar úr Suðuroy og Norðoyum ganga hond í hond fyri at geva hvørjum øðrum mest møgult av virksemi, meðan politikarar aðrastaðni ikki vilja ella tora siga sína hugsan. Er onkur, ið dattar sær at hava eina aðra hugsan, so verður hann skjótt køvður, tí eingin flokkur torir at hava eina greiða støðu í hesum máli, av ótta fyri organiseraðum »massaútmeldis« úr flokkunum í Klaksvík og á

Tvøroyri.

Hittir tú onkran politikara á máli, so kann hann verða heitur talsmaður fyri samskipan, men tá avgerðir skulu takast, fær pipan annað ljóð. Tað er tað, sum er so oyðileggandi fyri kjakið. Menn viðgera ikki málið út frá tí tað er, men út frá hvat er mest taktiskt - hvussu teir best kunnu snúgva sær. Tað má so vera einasta orsök til, at somu útbýggjar fara fram á fleiri sjúkráhúsum - tí eingin skilagóð meining er í tí.

Koyrt fram eftir fummum

Síðan Klaksvíksstríðið - og kanska longur síðani - hava vit ikki havt nakran politiskan meiriluta, ið hevur torað at úkið neyðuga avgerð í hesum máli. Alt hevur bert koyrt fram eftir fummum. Útbýggjar eru farnar fram, tá lokalu politikararnir eru slopnir nóg væl framat. Hesin kavabólur er nú vorðin ov stórur - vit hava ikki longur ráð at gjalda.

Skulu vit hava fleiri sjúkráhús?

Kann vera at eg fari skeivur. Kanska vit ikki hava ráð at lata sjúkráhús aftur og heldur skulu byggja fleiri?

Hugsu vit um trygdina - og nýta tað argumentið, so eru onnur óki í landinum, ið eru verri fyrri. Her hugsi eg serliga um Sandoynna, Vágoyanna, Eysturoynna og útoyggjarnar.

Sakni tí sjónarmið frá fólkum og politikarum úr hesum valdønum. Hvat halda tey um heilsutrygdina? Klára tey seg eins væl uttan sjúkráhús? Ella skulu tey eisini hava hvør sítt sjúkráhús? Ella kundu vit klárað okkum við einum sjúkráhusi, sum hevði eina hartil betri flutnings-tænastu (t. d. við tyrluflutningi og við smærri skaðastovum/læknamiðstöðum)?

Ov billigt tos - lørva sakliga viðgerð

Hetta eru mál, ið veruliga treingja til eina sakliga viðgerð, sum kundi ført til eina skilagóða loysn. Tað er ov billigt av leðandi politikarum at tosa um at renna sjúkráhússtjóran til hús - tað sigur meira um grundarlagið fyri støðutakan politikaranna.

Tað er eisini ov billigt at fáa professjónell fólk at gera eina sundurgreining av øllum heilsuverkinum og so at nokta teimum at siga sína hugsan um, hvussu nógv sjúkráhús vit møguliga kundu havt.

Í Sosialinum friggja-

Eiríkur Lindenskov skrivar:

dagin kemur so hin javnaðarmaðurin á Tvøroyri. Sverre Midjord, við uppskotum, at niðurlægja sjúkráhússtjóraembetið og flyta umstingina út í Tinganes. Verður tað gjørt, so verður sjálvsagt eingin sjúkráhússtjóri at tosa um miðsavnan, men tað loysir vala trupulleikarnar - og tað verða ikki fær stóru nýbyggingarnar trád á Tvøroyri fyri pengarnar, ið annars fóru til hansara lön.

Her vantar í stóran mun saklig politisk viðgerð. Tað er ikki tann »politiski viljin«, ið ræður. Tað er heldur tilvildin og tann ávirkan, ið tann einstaki tingmaðurin hevur í øllum politiskum flokkum og samgongum í Føroyum. - Tað er altíð onkur, ið kann hóta við slíti! Tann niðurbrotandi 17. maðurin!

Hava buktina og báðar endarnar

Tíðin er nú komin, har vit mugu seta okkum krøv. Vit kunnu ikki liva og láta sum okkum lystir. Vit mugu gjølla viðgera, hvørjar tænaðar eru neyðugar og hvørjar eru minni neyðugar og kunnu gerast óðrvisi. Gera vit ikki tað, so koma aðrir at gera tað. - Og vit kunnu ikki vænta, at danir vilja hjálpa okkum figgarliga, uttan at krevja at pengarnir verða brúktir á ein forvarligan hátt. Annað er so, at um aðrar politiskar krefur koma fram at, so fáa vit væl eisini eitt »borgarligt« heilsuverk, við nýtslugjaldi og øðrum, sum ikki hevur eyðkent norðurlenska sjúkráhusbygnaðin. Hvørji sjúkráhús tá verða latin aftur, er ikki so torført at ímynda sær!

Javnaðarflokkurin eigur í dag meiri enn trýja hvønn politikara og hevur tí buktina og báðar endarnar. Letur hann nú møguleikan gleppa av hondum - er kanska ov seint.

Bert spell at orsøkin skuldi vera stutt skygt lokalpolitiskt togari...

Eiríkur Lindenskov

Eiríkur Lindenskov:

Planleggið ein skilagóðan heilsupolitikk

Skulu vit í framtíðini hava eitt sjúkráhús, ella skulu vit hava eitt í hvørjum valdømi? Hvat siga eitt nú fólk í Vágum, Sandoy, Eysturoy og útoyggjunum um heilsutrygdina? Eru tey nóg trygg sum er? Teirra sjónarmið eru sjáldan við í kjakinum.

Javnaðarflokkurin situr við buktini og báðum endunum í føroyska heilsuverkinum. Flokkurin hevur landsstýrismannin í heilsuárum og fleiri limir í sjúkráhússtýrunum. Tí mátti minsta kravið verið, at flokkurin planlegði ein skilagóðan heilsupolitikk og royndi at fremja hann í verki.

Landsstýrismaðurin hevur nú í mánaðir tosað um eina professjónella analysu av heilsuverkinum. Men ætlanin er ikki at hon skal vera objektiv - hon skal ikki viðgera møguleikan við einum sjúkráhusi. Hetta luktar - og er als eingin loysn. Fara vit at gera kanningar, so skulu allir møguleikar standa opnir - eisini tann, ið landsstýrismaðurin ikki vil hoyra um...